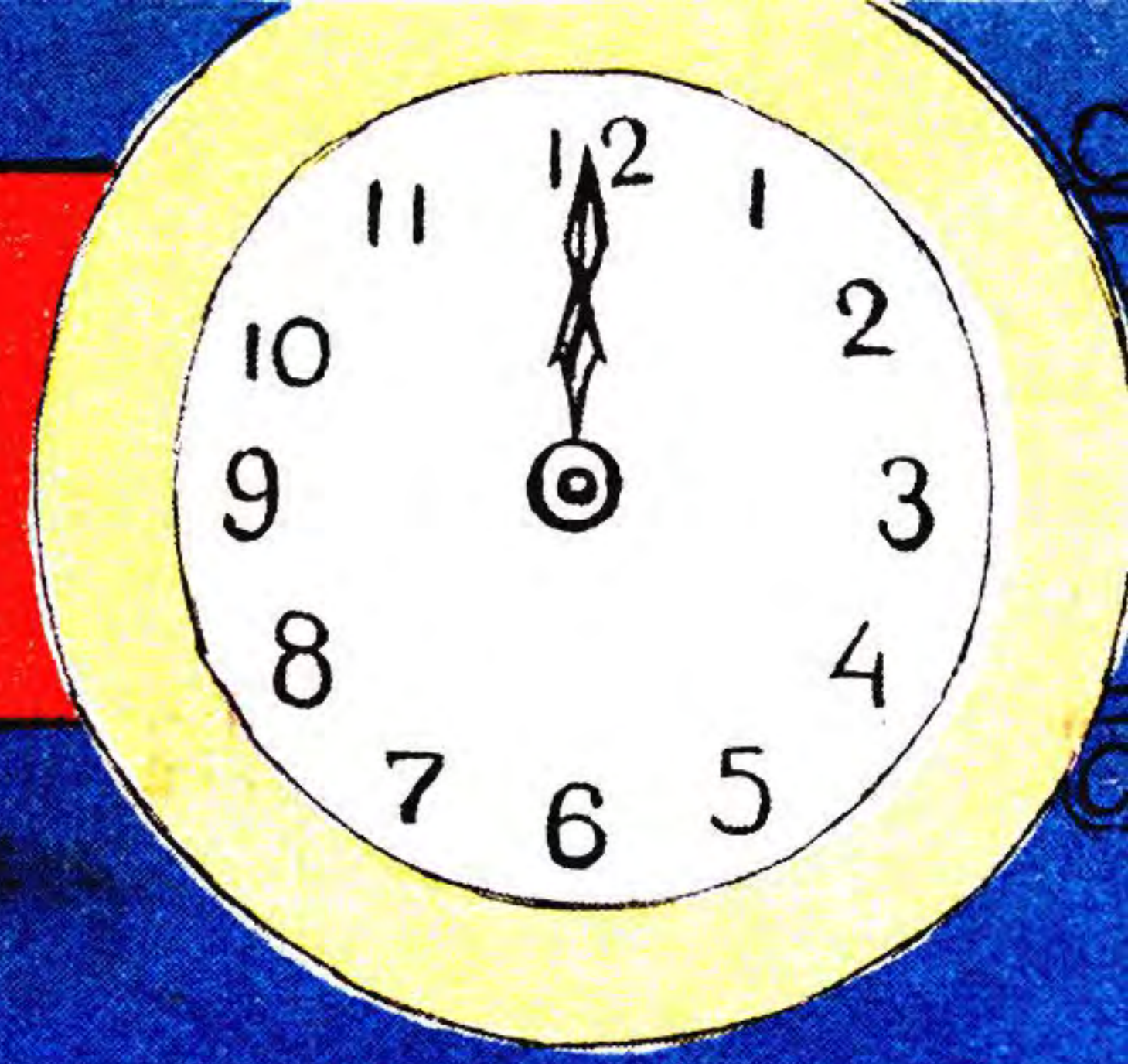

ВАХТА МИРУ

1951

СТАЛІНГРАДСЬКА ГЕС
БУДІВНИЦТВО
КАХОВСЬКОГО
ГІДРОВУЗЛА

1952

ПЕРЕДАЧА ВАХТИ

Мал. В. ЛИТВИНЕНКА

перещь

№ 24. КИЇВ, ГРУДЕНЬ 1951 р.

РІК ВИДАННЯ ХІ

ЦІНА 1 КРБ.

Дмитро БІЛОУС

НАГАД ПРО УРОКИ— В ДНІ НОВОГО РОКУ

Із Новим та високошим!
З Новорічним світлим святом!
Із щасливим зореносним
Жовтня роком тридцять п'ятим!

Ми щороку мужньо, рвійно
Ідемо вперед і вище.
А в Нью-Йорку —
неспокійно,
Лиховісний вітер свище.

В нас — чи то село, чи місто,
Шахта чи новобудова —
— Мир! — лунає урочисто —
В нас погода — пречудова!

Це ж у нас будинки в небо
Підіймаються висотні.

А пани гвалтують в небо,
Наче пси із підворотні.

Бо панів несамовитих
Мучить атомна сверблячка,
Бо в зажерливих, неситих
Воювати нетерплячка.

Що ж,
якщо із Уолл-стріту
Кодло зважиться вороже
І посіє в світі вітер,
То покати бурю може.

А панам виходять боком
Вогневі та грізні бурі.
Хто ж не вірить ще урокам,
Вчиться той на власній шкурі!

Олександр МИХАЛЕВИЧ

ДЕРЕВО СМЕРТІ І ТОРЖЕСТВО ЖИТТЯ

сучки, обвішані атомними та іншими бомбами, літаками — всім, що може нести смерть людині.

Дерево смерті.
Підпис під деревом не залишає ніяких сумнівів і в цільовому призначенні малюнка: «Сполучені Штати обрали політичний курс».

Холуй-малювальник, старанно накопичуючи на малюнку все, чим загрожує сьгодні людству доларовий імперіалізм, гадав, певно, що він передає своїм зображенням силу у своїх хазяїв. Але огидне і безглузде це дерево свідчить не про силу, а про потворність ладу, що виріс на американському ґрунті.

Тут, біля Дніпра, я бачу інші дерева.
Не можна забути могутній запорізький дуб, що росте з правдивих часів — стоїть уже шість-сім віків — поблизу Верхньої Хортиці.

Подих вітру викликає могутній шум у зеленій хмарі над вами — крона дерева розляглась вище більше як на сорок метрів і сягає майже такої ж висоти; діаметр могутнього стовбура — більше шести метрів, на сто метрів в боки розкоринилось дерево-велетень.

Мимоволі замилуешся деревом — символом непереможності життя, нездоланної сили і безсмертя народу.

Прекрасний, величний зелений велетень, та ще більше захоплення викликають люди, яких ви можете зустріти біля славнозвісного дуба, — нові люди, господарі оновленої землі.

З одним із таких людей ви знайомитеся тут же — його будинок стоїть за кілька кроків від древнього дуба. Це — когоспний лісомеліоратор, один з піонерів колективізації в цих місцях, невгамовний дослідник Никифор Антонович Дейкун.

Він дбайливо охороняє прекрасний пам'ятник природи, але найбільш хвилює і чудесне в тому, що одночасно він виступає як партнер природи, — разом з нею радянським, мічурін-

Двоє дерев живуть у мене в пам'яті.

Зображення одного з них я бачив у газеті, його передрукували з обкладинки американського журналу.

У вигляді дерева символічно показано сучасну політику США. Не пробуйте розібратись, якої рослинної породи це дерево. Зате природа політики, яка рекламується цим малюнком, не залишає ніяких сумнівів.

Це — самокарикатура, напрочуд влучне само-викриття.

Гігантська паразитична рослина висмоктує своїм корінням соки із фабрик і заводів, міст і сіл. На незграбному стовбурі — зірчасто-смугастий щит і меч, напіввійнячий з піхов. І потворна крона —

ським умом-розумом творячи, викликає до життя нові рослини, показує нові чудеса ботаніки.

Між дубом і будинком Дейкуна — ціле поле сміливих дослідів, цілий ряд результатів успішного втручання людини в природу рослин. Никифор Антонович, наприклад, схрещує волоску ріпу з соняшником, прагнучи в новій рослині, якої ще не було в природі, поєднати ряд важливих якостей двох господарсько-цінних рослин. Ви бачите міцне стебло помідора, прищепленого на картоплі, і синій баклажан, вирощений на пасльоні; схрещені з редискою капуста й огірок; диню, прищеплену на гарбузі, — безліч різноманітних комбінацій, творчих шукань, які повинні увінчатись збільшенням родючості рослин, підвищенням їх скороспілості, їх стійкості проти різних хвороб і т. д., і т. ін. Ви бачите молоді деревця, поставлені в різні умови вирощування. Дейкун допитливими очима дивиться на ці міцні дубки, потім переводить погляд на віковий дуб і раптом говорить вам:

— Що ж, може тепер і не треба буде багато літ чекати, щоб отака краса виросла! Дочекався і цар природи справжнього хазяїна і товариша — радянського когоспника. Скоріше тепер діло і в дуба підє. За короткий строк — і навки — всюди у нас в степу краса така повиростає!

Я думаю про Дейкуна: один із старих сільських комуністів, він добровільно, незважаючи на похилий вік, пішов захищати Вітчизну, коли напали на неї фашистські варвари, чесно пройшов усі шаяхи війни, на мільячах повернувшись додому. Але велика перемога, натхненний труд знову повернули молоду, гарячу силу старому Дейкунові. Давно залишено милаці. Здається, тепер ще рудшими стали вуса невгамовного мічурінця. Дейкун морщить в усмішці лоба і, без слів розуміючи мої думки, говорить:

— Коли воювали, Гітлер, кажуть, прочув про наш запорізький дуб. Дав наказа: розпіляти на частини і спеціальним ешеленом доставити у фашистську столицю, там на площі знову зібрати і виставити на загальний огляд. Хай усі дивляться і бачать, мовляв, — нічого не лишилося від більшовицької сили, навіть їхній знаменитий дуб у фашистській столиці опинився... Наказа про наш дуб Гітлер видав, але ешелону не дждався — сам дуб вривав! А велетень наш як стояв, так і стоїть. Вночі, слухаю, шумить тепер яюсь особливо, радіє, мабуть, — старість у нього не самотня, щаслива — навкруги в степу молоді дубки весело ростуть-поспішають...

Дерево життя — живе і буде жити!
І настане час — як пороخن розсиплється безглузде, потворне дерево смерті...

ЧЕМНІСТЬ Є ЧЕМНІСТЬ

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

Стахановець. — З Новим роком, товариші! Хоч ми вже давно з ним зустрілись!

Репортаж ПЕРЦЯ

З Новим роком і щастям,
Мої читачі —
Робочі, учені, ланів орачі!
До того, як сядем за довгі столи,
Як я запитаю: «Чи всі налили?»
До того, як гримне пісенний потік,
Давайте поглянем на пройдений рік!
Хороший був рік!
Кожен день, повсякчас —
Як справжній герой працював він на нас!
Це з ним наш могутній народ-богатир
Згуртував людство на битву за мир.
Це він-бо мільйонами рук трударів
Взяв міцно за горло війни паліїв.
Народи землі в його сонячні дні
Ще дужче сказали: — Не бути війні!

Чудесний був рік!
Від зорі до зорі
На матінці Волзі, на сивім Дніпрі,
В степах сталінградських, на Аму-Дар'ї
Ми йшли з ним щодня на будови свої —
Творить гідростанцій ясні маяки,
Що будуть світити в Комунізму віки,
Що зросять стєпи наші водами рік!..
Величний і творчий,
Чудесний був рік!
Погляньмо на Київ, огляньмо Донбас
Чи села когоспні!.. Зростання у нас!
Щодня в Комунізм усе швидша хода,
Зростає, міцніє Вітчизна труда!
Новітні будови, сади і гаї
Підводять, вирощують люди її.
І кращим із них — сили нашої цвіту —
Окремо я шлю по палкому привіту.

Іван НЕХОДА

НАЙДУЖЧИЙ У СВІТІ

(СВАНСЬКА НАРОДНА КАЗКА)

У горах, між урвищ і скель,
Юнак полював — Бімурзель.
Насунула хмара похмура,
Закутала перевал...
Стрів хлопець над урвищем
тура —
І вбив його. Наповал.

Враз небо немов розколось,
Ударив у горах грім,
І вогненний блискавки колос
Завихривсь на дубі старім.
І дуб, що простояв віки,
Умить розлетівсь на тріски!

— Ой, блискавко! — в шані
й привіті
Промовив раптово юнак,
Ти, мабуть, найдужча у світі!
Подай мені тільки знак,
В дарунок за силу й красу
Я тура тобі піднесу! —

І чує він слово гаряче:
— Ти помилився, юначе!
Я мушу тобі заявити:
Не я найсильніша у світі!
Он, бачиш — Ельбрус? Сто століть
Мечу в нього стріли, а він —
стоїть,
Корінням в землю вгруз...
Найдужчий у світі — Ельбрус!

Пішов Бімурзель до Ельбруса,
В Ельбруса — чуприна руса...
І каже до нього юнак:
— Ти — в світі найдужчий. Це так?
Ти в небо підвівсь вище хмар,
Ти, кажуть, над горами — цар!
Шле сонце тобі свій цілунок...
Прийми цього тура в дарунок!

Промовив Ельбрус із блакиті:
— Ні, я — не найдужчий в світі!
Найдужча у світі — вода!
Вона мене їсть, роз'їда,
Диви, як граніт мій розмила...
Вода — наймогутніша сила!

Зліз хлопець у прірву глибоку,
Спустився до гірського потоку.
— О, водо з потоків гірських,
Ти, кажуть, — найдужча за всіх!
В дарунок прийми, водо буро,
Од мене убитого тура!

Дзюркоче вода з круч гірських:
— Я не найдужча за всіх.
Найдужчі у світі — тучі летючі.
А я — лиш дочка тії тучі.
Туча летюча родила мене,
Туча, де схоче, воду жене...

Зійшов Бімурзель на кручі
І каже: — Привіт вам, тучі!
Блискавка з туч спада,

Родиться з туч вода,
Тучами гори повиті.
Тучі — найдужчі в світі!
Хвалю твою силу старую,
Тобі свого тура дарую!

— Ні, — каже до хлопця туча, —
Я квола, а не могутча,
Я — баба у сірій світі,
Я — найслабіша в світі.
Вітер із краю до краю
По небу мене ганяє,
Жбурляє, мов тее сміття...
Нема нам од вітру життя!

Не вирву це зілля зелене...
Трава — вдвічі дужча за мене!

Юнак, ці почувши слова,
Гукнув: — О, зелена трава!
Підслухав я чутку нехитру,
Що ти навіть — дужча од вітру!
В дарунок, — промовив юнак, —
Я тура дарю, якщо так!

— Ні, — каже трава (впала тиша), —
Коли б я була найсильніша,
Не їли б мене барани.

Спершу чокнуся з тобою,
Наш прославлений герою:
— Будь щасливий! Будь здоров,
Сталеваре Кочетков!

Дай за те піднімем чари,
Щоб радянські сталевари —
Миру славні вартові —
Мали успіхи нові!

Дай за те хильнем по склянці,
Щоб пани американці
(Як зачеплять нас колись) —
Сталі з перцем напились!

Вітер усіх нас з неба витер...
Найдужчий у світі — вітер!

Спустився юнак до осель.
— Ей, вітре! — сказав Бімурзель, —
Ти хмари по небу ганяєш,
Дуби до землі нагинаєш,
Ти — найсильніший у світі —
ого! —
Даю тобі тура свого!

— Ні, — каже, зітхаючи, вітер, —
Не я найсильніший у світі.
Хоч як я не вію — диви —
Не звію цієї трави,

Мене не топтали б вони...
А так, — що травиця? Бур'ян...
Найдужчий у світі — баран!

Пита Бімурзель барана:
— Це правду говорить вона,
Що ви, барани гордовиті,
Найдужчі за всіх у світі?!
Невже доведеться в журбі
Віддати цього тура — тобі?!

— Ні, — мекнув баран і поник, —
Найдужчий у світі — різник!
Всяк час, — серце в нім кам'яне, —
Він може зарізати мене.

У нього дві дужих руки...
Найдужчі за всіх — різники!

Набридла розмова така!
Питає юнак різника:
— Скажи мені, носа не вішай, —
Хто в світі за всіх найсильніший?
Як ти, значить, — бий тебе грім! —
Цей тур буде зараз твоім.

— Я, хлопче, до жартів не звик, —
Ображено мовив різник, —
Найдужчі у світі — це миші!
Миші за всіх найсильніші!
Миші нищать усе їстівне,
Вони розорили мене!
Безсилий я, брат, проти них...
Миші — найдужчі за всіх!

Сміється юнак: — Брехні суцці!
Миші у світі — найдужчі?
Ха-ха! — Й сміх не стримавши
цей,

Пішов Бімурзель до мишей.
— Невже, — загукав до мишви, —
Найдужчі у світі — ви?
Невже, ні за цапову душу,
Вам тура віддать свого мушу?

Пищать перелякано миші:
— Ми в світі за всіх найслабіші...
Кіт Васька у домі тут є,
Він жить нам, мишам, не дає!
Він ловить нас, душить і їсть,
Хазяїну, звісно, користь,
А нам, як уловить, — вже квіт...
Найдужчий у світі — кіт!

У двір Бімурзель заверта,
Зове того Ваську-кота:
— Киць-киць! —
А із припічка: — Няв! —
Біжить, муркотить, хвіст підняв...
— Так це, — каже хлопець, — ти —
кіт,

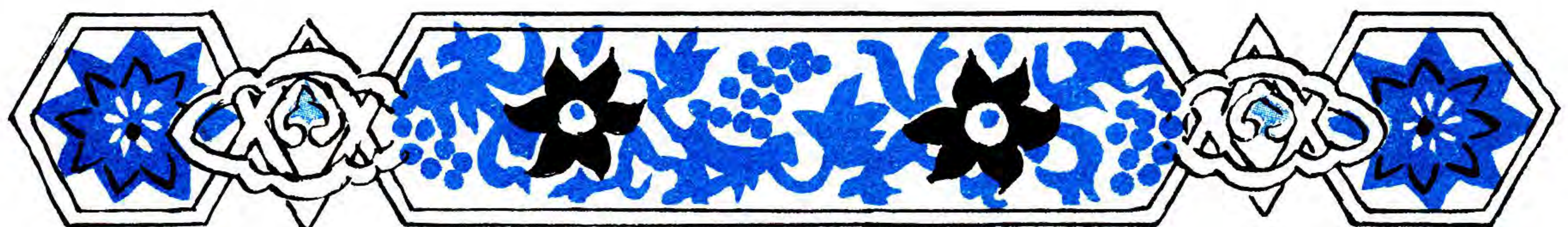
Якого боїться весь світ?
Тобі, — каже, — бісова шкура,
Я мушу віддать свого тура?
Це ти...

Кіт ізвивсь, як змія,
І каже мисливцеві: — Я!
Я, — каже, — сильніший за всіх,
Мишей тих душу, наче бліх!
Я спритний, я сміливий, я...
Мов лук, гнеться спина моя!
Мов полум'я — очі вночі,
А кігті мої — як мечі!
А зуби — гостріші за ніж...
Давай мені тура скоріш!

Як крикне юнак на kota,
Як схопить його за хвоста...
— Брись! — каже, — Ось я тобі
дам! —
Взяв тура і з'їв його сам.

Всміхалося сонце в росі,
Вітали мисливця усі!..

Злились голоси воедино —
Гір, вітру, потоків гірських:
— Навік тобі слава, Людино,
Ти в світі — найдужча за всіх!

ПОБУВАЄ Дід Мороз в усіх містах і селах нашої країни, завітає він, звичайно, і в Бобринець, Кіровоградської області, відвідає всі квартири й установи, подарунки святкові дітям роздасть, пожартує, посвяткує.

Загляне він, безумовно, до господи голови виконкому тамтешньої міськради. Встане, як і слід, із-за столу сам голова виконкому, дбайливий хазяїн свого дому Григорій Наумович Жук.

— Прошу, Діду! Заходьте. Хата в мене хороша. Відремонтував недавно, цяцьку зробив,— похвалиться голова і поклониться.

— За державні грошики? — запитає добрий Дід Мороз.— Кланяйтесь не мені, а державній казни!

І сердито грюкне дверима.

Загляне Мороз, безперечно, і до директора контори «Заготзерно» Мація.

— Досі не виселились, Романе Ісайовичу? — запитає сердито.— Досі сидите у приміщенні контори, а свій будинок квартирантам здаєте? Як вам не соромно?

Та ще сердитіше грюкне дверима.

Надовго зіпсує святковий настрій голові і директорові. І правильно зробить: самі винні!

ЩО ТУТ БУДЕ?

ЯКИМ буде новорічний вечір у Печенізькому районному Будинку культури на Харківщині?

Вистави цього вечора в Будинку не буде, бо драматичний гурток не працює. Не виступить і хор, бо його не організовано. Не покажуть свого уміння й танцюристи, бо танцювального гуртка теж нема.

Все ж таки буде один цікавий номер. Завідуючий райвідділом культосвітньої роботи т. Конопльов і директор будинку т. Стримухов заспівають складену ними жартівливу пісню: «Як робити, щоб нічого не робити»...

На цьому й закінчиться вечір.

ЗА ЗДОРОВ'ЯЧКО БАТІЄВСЬКОЇ

ВСТУПАЮЧИ у Новий рік, Н. П. Батієвська, безперечно, задумується над тим, чого вона ще не встигла зробити у минулому році.

У минулому році, перебуваючи на посту завідуючої Лохвицьким (на Полтавщині) райздороввідділом, т. Батієвська без особливого напруження встигала обіймати посади терапевта — в районній поліклініці, головлікаря — в тубдиспансері і викладача — у школі медсестер.

Як запевняє медична громадськість району, побоювання, що такою титанічною працею Батієвська підірве своє здоров'я,— безпідставні. Та й сама Батієвська заявляє:

КАРДЕЛЬбалет на сесії Генеральної Асамблеї ООН.

— У мене здоров'я вистачить, щоб у Новому році впоратись ще з кількома посадами у підлеглих медичних установах.

Отже, за здоров'ячко завідуючої райздороввідділом!

ДУТІ ВАГОНИ

КОЛИ судити по звітах про забезпечення металургійного заводу ім. Кірова (м. Макіївка) вагонами, то виходить, що їх подають удвічі більше, ніж заплановано. Коли ж звіти звірити з фактичним станом, то виходить, що заводові дають вагонів удвічі менше, ніж передбачено планом. На одній тільки станції «Північна» (начальник т. Собакін) за один тільки місяць окомандувачі дописали у відомостях біля 700 неіснуючих вагонів. А на станції «Рудний двір» (начальник т. Алекашин) примудряються щодня приписувати по кілька сот вагонів.

Начальники станцій з задоволенням рапортують про наслідки своєї «роботи».

Як бачимо, зарапортувались начальники уже в цьому році. А що то воно буде в наступному?

Пером
не перах

ПІД ЗАГРОЗОЮ ВІДКРИТТЯ...

Читачі районної газети «Червона зірка» (м. Турки на Дрогобиччині) мають над чим задуматись. Газета їх частенько частує такими мовно-стилістичними кренделями, що просто лихо та й годі.

Ось кілька цитат з газети:

«Серце радіє хліборобів нашої артілі, виростивши дорідний урожай» (№ 63).

«Ця школа стоїть під загрозою відкриття» (№ 64).

«Йдучи до села Ясінка, ще здалека на фоні садів видно нові будівлі» (№ 65).

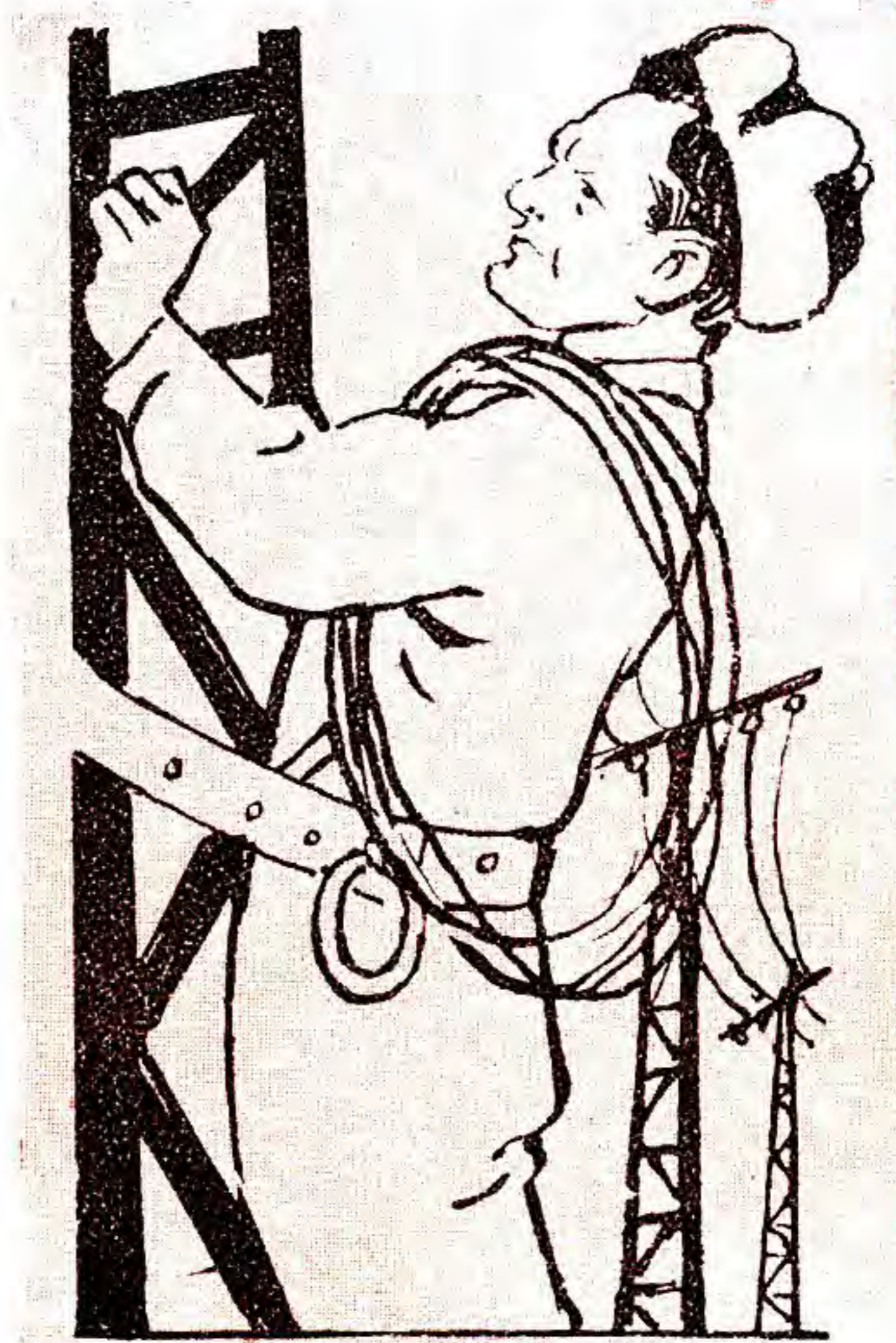
Ряд цитат можна було б в кільканадцять разів збільшити, але вже й на фоні трьох наведених видно, що редакцію газети на чолі з редактором т. З. Сафошиною в Новому році варто було б хоч на кілька місяців направити в ту школу, яка «стоїть під загрозою відкриття»...

Репортаж перця

Каховка, Каховка!
Ти в розквіті, зрости!
Героям твоїм в новорічному
тості
Скажу від душі: — Здоровенькі
були,
Творці Комунізму, достойні
хвали!
Окремо привіт мій хай слухає
той,
Хто тут у двадцятім боровсь,
як герой,—
Монтажник, що третій
завершує план,

На прізвище Новинов, звати —
Іван!
— В двадцятому році
в геройських рядах
Ти бив інтервентів
в Каховських степах.
Тепер тих же черчіллів,
як і тоді,
Ти б'єш безпощадно в завзятім
труді —
Щодня ти, Іване, три норми
даєш,
Це значить, що скоро їх зовсім
доб'єш!

Мал. БЕ-ША

Від своєї тіні не втечеш!

ЛАКЕЙ З ДУШЕЮ ШПИГУНА

Кореспондент токійського радіо Сінічре-Касе писав із Сан-Франціско про підписання так званого «мирного договору» з Японією.

«Глава нашої повноважної делегації, прем'єр-міністр Японії Іосіда Сігеру підійшов до круглого столу, на якому лежав документ, узяв автоматичну ручку, подав американцеві, підписався по-англійськи на англійському тексті, а потім підписався ієрогліфом, по-японськи, на японському тексті. Підписавшись, він не повернув автоматичну ручку, а поклав її в кишеню».

Кореспондент так захопився церемонією, що не помітив, як американці замість автоматичної ручки поклали Уолл-стрітові в кишеню... Японію!

9 вересня американський генерал Лестер запросив у гості Іосіду. Під звуки музики Іосіда піднявся на розкішну яхту генерала. Кілька годин він оглядав місцевість навколо Сан-Франціско. А ввечері йому піднесли подарунок... величезний портрет битого генерала Макартура!

Подарунок має символічне значення: собака мусить пам'ятати свого першого хазяїна. Японське прислів'я говорить, що «безхвостому псові нічим виявляти свою радість», але Іосіда виявив свою радість за допомогою язика.

— День 9 вересня, — сказав він, — найщасливіший день у моєму житті. Після прогулянки на яхті до мене повернулася колишня бадьорість!

Під'їжджаючи до Сан-Франціско, Іосіда хвилювався. Чи не змінять американці свого ставлення до нього після відставки Макартура? Чи не поставлять вони замість нього іншу маріонетку? Незадовго до конференції Іосіда відновив фашистський закон «про контроль над думками», і японське радіо сповістило світ, що за останній час було видано до мільйона ордерів на арешт людей з «небезпечними думками». Іосіда закрав біля півтори тисячі прогресивних газет і не раз ставив питання про заборону комуністичної партії. Він побудував сотні тюрем і тисячі «поліцейських будок», як тепер тут офіційно називають катівні таємної поліції. Та може ж і цього тепер замало американцям?

Після війни Іосіда вперше потрапив на міжнародну конференцію, вперше він бачив американську «машину голосування», яка заподаливо провалювала радянські пропозиції про справедливий мир з Японією. І йому терміново довелося переглянути свою лакейську тактику. Від нудотно-солодкого підлабузництва, яке так подобалося Макартуру,

довелося відмовитися. Ви-муштрований дипломат старої японської мілітаристської школи Іосіда, зазирнувши у вічі хазяям, ментально зрозумів, чого їм треба. Він почав плести наклепи на Радянський Союз. Від нього тільки того й чекали. Далі все пішло, як по маслу. Ось чому до Іосіди повернулася «колишня бадьорість».

Хто ж такий Іосіда? Справжнє його прізвище Токеоші. Замолоду він працював лакеєм у токійського промисловця. Бездітний промисловець усиновив дегідливого лакея і після смерті залишив йому чималу спадщину. А, як кажуть в Японії: «В гарному вбранні і мавпа красує».

Спадщина допомогла Іосіді після закінчення університету купити собі теплу посаду в міністерстві закордонних справ. Друження з дочкою відомого мілітариста графа Макіно відкрило йому доступ у внутрішні покої самого імператора Хірохіто. А власні кам'яновугільні шахти в Косю та акції крупних компаній Міцудзі зв'язали його з «здайбацу» — хазяями японської промисловості.

Лакейська звичка вгадувати думки своїх панів стала в пригоді Іосіді. В 1927 році він був генеральним консулом у Мукдені. Саме туди, на «конференцію в східних питаннях» злетілися запеклі хижаки японського мілітаризму на чолі з генералом Танака. Пронюхавши, що хазяї готуються до стрибка в Китай, Іосіда вирішив повернутися до себе увагу. Він виступив з динічною промовою. Спочатку він запропонував відкрити Манчжурію від Китаю. Помітивши, що генерали співчутливо похитують головами, Іосіда зажадав цілковитого «вільного доступу до Китаю». А коли й це сподобалось, Іосіда заявив, що японський прапор повинен майорити на... Уральському хребті.

Войничча промова сподобалася Гіцці Танака і він, назвавши Іосіду «агресивним дипломатом», призначив його віце-міністром закордонних справ. На секретній конференції в імператорському палаці маячні ідеї Іосіди було покладено в основу зовнішньої політики Японії, а скорочений текст його доповіді дістав назву «меморандуму Танака». Так Іосіда став автором кровожер-

ливого плану завоювання Азії.

У 1930 році Іосіда був делегатом на лондонській конференції в справі морських озброєнь. На цій конференції Іосіда раптом заговорив про приєднання Японії до лондонської морської угоди, яка обмежувала розміри японського військово-морського флоту. Іосіду визнали тоді прихильником поміркованої політики. Та справа була не в поміркованості. На цій конференції сталося «гріхопадіння». Своєю був Іосіда, змієм-спокосником — американець, а яблуком — долар. Тоді Іосіда взяв хабара з американських рук.

Про той хабар дізналася японська розвідка, і року 1937 Іосіда, колишній посол Японії в Лондоні та Римі, перекочував у резерв міністерства закордонних справ. Та Іосіда не нудьгував. В його кишені лежали акції американської авіаційної компанії «Американ ейр корпорейшен», тісно зв'язаної з концерном Міцудзі. Ця компанія платила Іосіді не тільки великі відрахування від прибутків, але й чималу мзду за «комерційну інформацію» для компанії, тобто за шпигунство на користь США.

На початку 1945 року Іосіда попався з передачею американцям «комерційної інформації». Він одсидів в органах японської контррозвідки чотири місяці під слідством. Та ось на токійському аеродромі Ацугі приземлився американський літак. Він доставив у Японію Макартура. Мало не першим японцем, який прибіг до штабу Макартура, був... Іосіда. Макартур одразу ж призначив американського шпигуна Іосіду міністром закордонних справ. Він представив його як «мученика за демократичні ідеї».

Макартуру припав до душі улесливий шпигун. І в травні 1946 року він запропонував Іосіді крило прем'єр-міністра. Демократичні кола Японії примусили Іосіду піти у відставку. Але той не занепав духом. Бував у бувальцях лакей-дипломат швидко пронюхав, куди віє вітер з Вашингтона. 19 березня 1947 року він заявив:

«В майбутньому я віддаю перевагу американському контролю над Японією замість контролю Організації Об'єдна-

них Націй. Я схвалюю політику Трумена, як боротьбу проти комунізму в світовому масштабі. Ми також ведемо боротьбу з комуністами, і у нас є дуже небезпечний ворог на півночі».

Через два місяці після такої заяви Макартур вдруге призначає Іосіду прем'єр-міністром. На знак протесту проти приходу до влади цього реакціонера в Японії застрайкувало 5 мільйонів робітників і службовців. Макартур наказав арештувати кілька сот комуністів і членів профспілок. Та все ж американський шпигун змушений був удріти в відставку.

А коли в жовтні 1948 року американському штабу потрібно було провести «програму економічної стабілізації», тобто цілком підпорядкувати японську економіку американській, Макартур гукнув: «Лакей!» Іосіда відповів: «О-кей!» — і втретє був призначений прем'єром.

Після «конференції» в Сан-Франціско на японських карикатурах Іосіду зображують у вигляді торгівця з лотком. На лотку — карта Японії. Підпис: «Спеціально для американців. Продаємо по дешевинці».

Іосіда торгує Японією оптом і в роздріб. За шість років американської окупації кліка Іосіди встигла розпродати чимало. Американці придбали суднобудівні верфі в Куре і найрізкісніші колекції виробів з слонової кістки, нафтопромисли в Ніігата і картини видатного художника Хіросіге, військово-морські бази Іокосука і Сосебо і, навіть, скульптури стародавніх буддистських храмів у Кіото. 90 процентів японської економіки вже контролюється американцями.

Тепер лакей Іосіда готує своїм американським панам їх улюблену страву — гарматне м'ясо. Він ладен подати його під будь-яким соусом.

На старості літ Іосіді доводиться починати все з початку: він витягає побитий мільо «меморандум Танака» і видає його за нову політику Японії. Він закликає японців брати участь в агресивних авантюрах американців на Далекому Сході.

Автоматична ручка, якою було підписано «мирний договір», одночасно підписала й договір про підготовку до нової війни.

Так семидесятирічного Іосіду — цього лакея з душею шпигуна, або шпигуна з душею лакея, на старості літ усиновили американські палії війни, зробивши його своїм цепним псом на Далекому Сході.

І. ЦЕХОНЯ,
П. ЛУБЕНСЬКИЙ.

Хто кращий в Донбасі комбайна водій? Шахтар той, що в нього в душі молодій багато енергії, волі і сил! Та Ви його знаєте — Кучер Василь! Кому найпаліше вітання я шлю? Звичайно, йому — молодцю Василю!

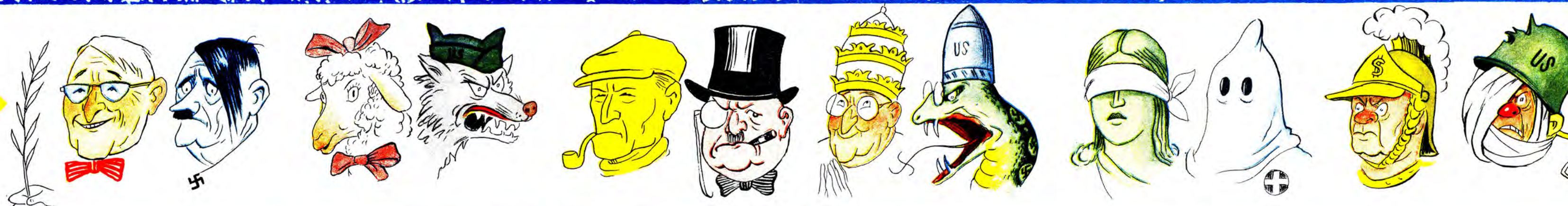
Чий приклад в труді шахтарів окриля? Звичайно, його — шахтаря Василя!

Дас він Вітчизні багато добра І в славі невпинно йде на-гора.

І тост мій такий в цій знаменній порі: — Давайте хильнемо, брати-шахтарі, За те, щоб росли на донецькій землі На шахті на кожній такі Василя!

Мал. О. КОЗЮРЕНКА

президента Трумена,

заправил Північно-атлантичного блоку,

лейбористської партії,

папи римського,

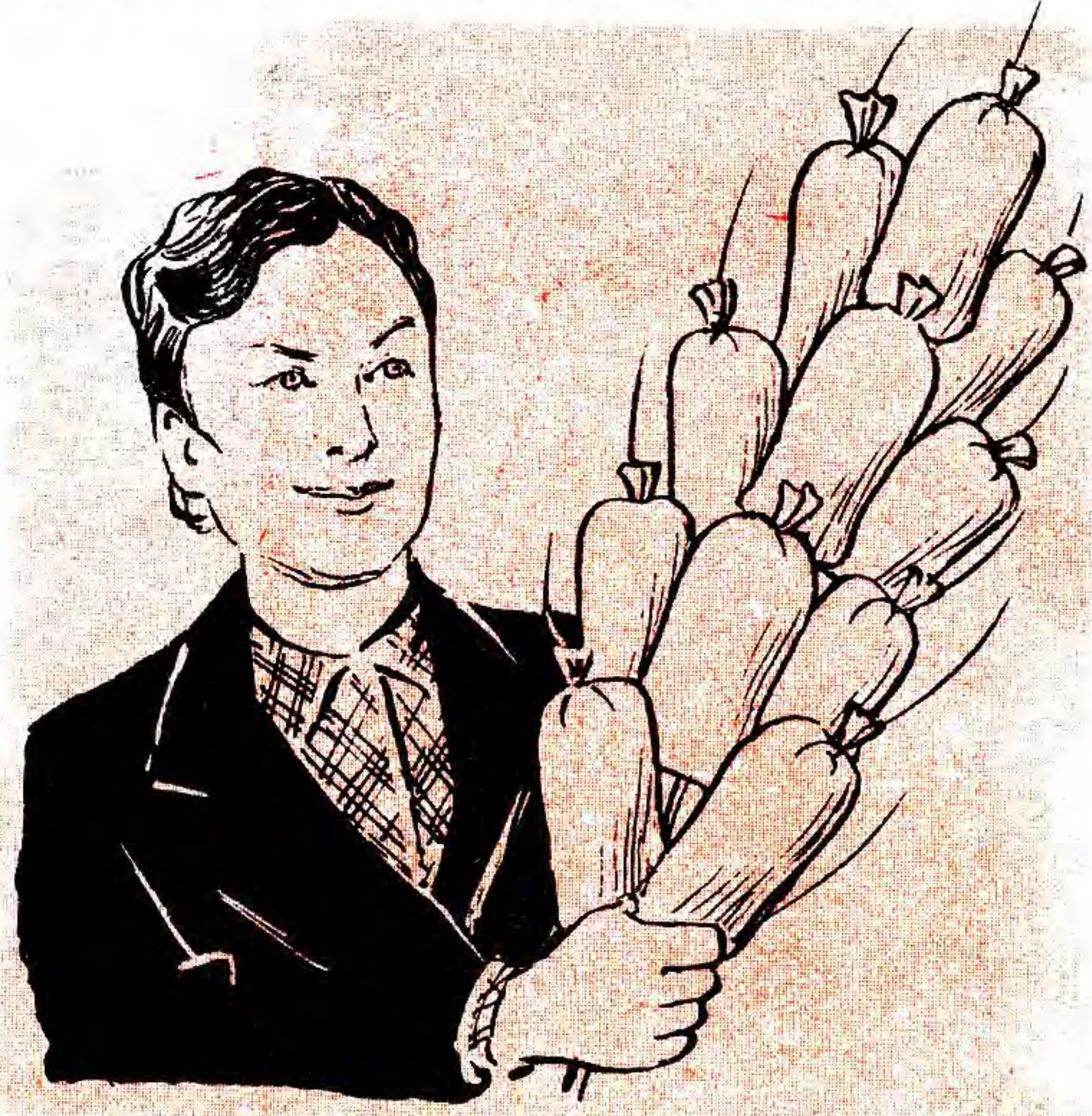
американського правосуддя,

генерала Ріджуей.

Репортаж перця

Ви чули? В Донбасі, в радгоспі «Шахтар»
Дає двісті пудів пшениці гектар!
Два плани врожаю зібрав колектив.
Тому я дві норми в їх чари налив!
А Ганні Калюжній — таких я люблю —
Привіт особливий сьогодні я шлю!

Бо в Ганні бригада найкраща з бригад —
Зібрала по двісті та ще й п'ятдесят.
Бо Ганна не тільки рільник-бригадир,
А кращий, як бачите, воїн за мир.
Радгоспівцям-друзям гунаю в поля:
— Хай родить ще краще Вам рідна земля!

Гей, лунайте, коломийки,
Та по світу всьому
Про Івгину Долинюк,
Ланкову відому.

Я за те її сьогодні
Прославляю, друзі,
Що вирощує вона
Гори кукурудзи,

Що зібрали врожаї
Руки роботящі —
Як в Озерного Марка,
Навіть більші, кращі!

...Славлю в тості і тебе
І твоє добро я:
— З Новим роком, ланкова!
З Зіркою Героя!

Остап ВИШНЯ

НОВИХ ВАМ УСПІХІВ!

I

Готувалися до зустрічі Нового року всі.
На заводах і фабриках, по колгоспах і радгоспах, на великих і на малих
будовах, по школах, по вузах, і т. д., і т. ін...

Ну, одне слово, скрізь, скрізь, скрізь...
І не було такої в Радянському Союзі людини, що
не чекала б з радістю моменту, коли з бокалом грай-
ливого вина в руці вона урочисто промовить:

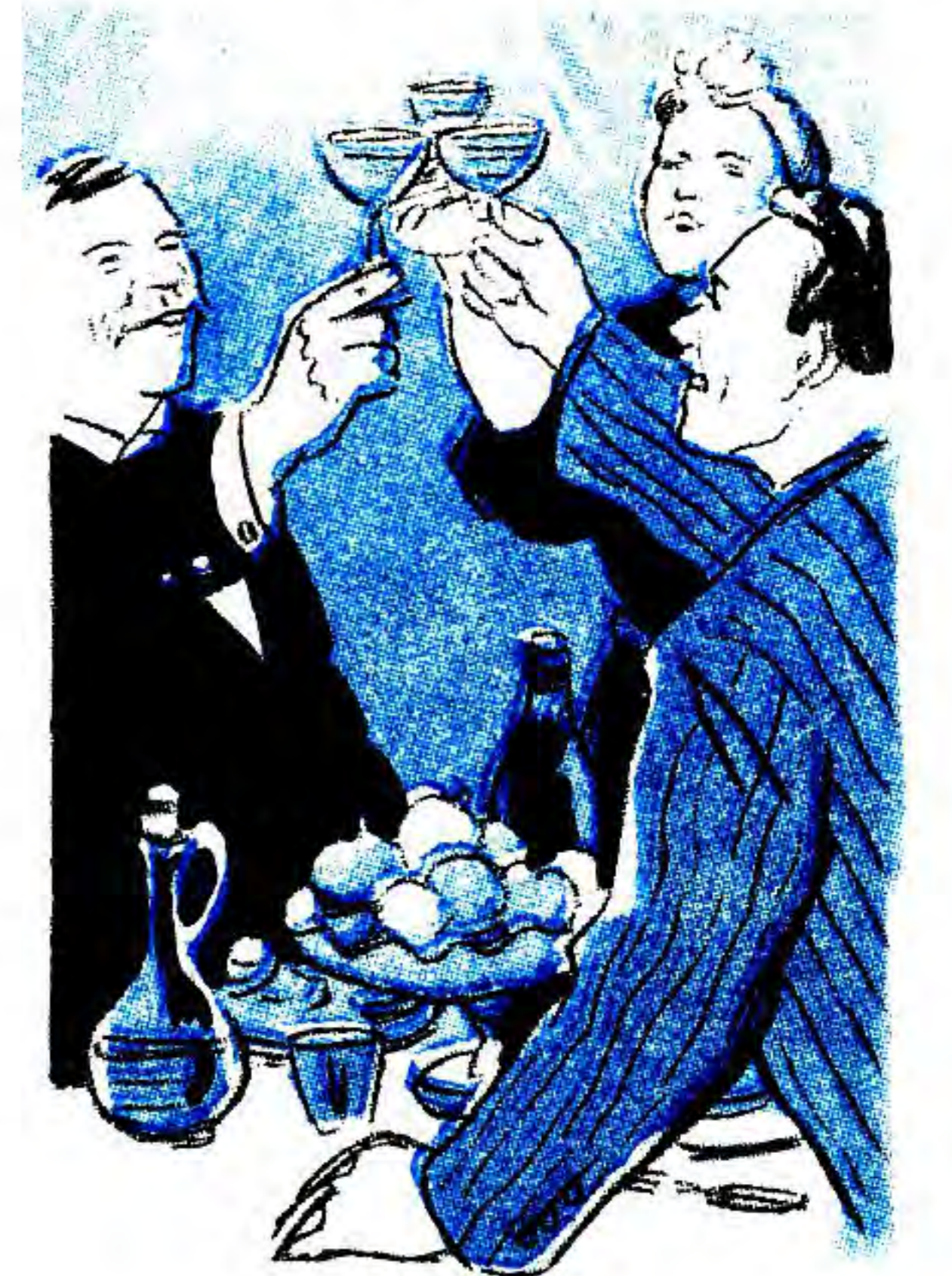
— З Новим роком, дорогі товариші! З новими
успіхами!

З новими успіхами!..

Таке чудесне поздоровлення з новими успіхами!
Що воно собою знаменує?

Воно собою знаменує те, що і старі, значить,
успіхи були справжніми успіхами, що робота у ми-
нулій році дає людині права бути на порозі на-
ступного року веселою і радісною, гордою із того, що
вона сумлінно виконала свій обов'язок перед народом,
перед державою, перед нашою партією...

Дає право торжествувати разом з усіма у великій
і дружній трудовій сім'ї радянських народів...

II

— Ну, а як ви приготувалися до зустрічі Нового року? — запитали одну
людину.

— Спатиму!

— Як це «спатиму»?

— А так — ляжу собі та й засну собі.

— Нездужаєте?

— Та ні, хвалити долю, здоров'я в мене нічогеньке.

— А чого ж ви спатимете?

— Та так знаєте: небагато радості!

— Чому саме?

— Не люблю, коли з тебе люди глузують!

— Не розумію!

— Вони мене вітатимуть з Новим роком, з новими успіхами і думатимуть,
що для мене це приємність, а насправді для мене це глум.

— Ще раз не розумію!

— Яке ж це для мене поздоровлення, коли торік виробничий план я вико-
нав на 72,9 процента, за вісім місяців цього, 1951-го, року на 41,8 процента...
А вони всі: «З новими успіхами»... Які ж це успіхи? Співчувати треба, а не
глузувати! От через те саме візьму ляжу собі та й
засну собі!

— Справді, невесело!

Така розмова відбулася з директором Одеського
жиркомбінату т. Гловацьким.

— Така самотність, така самотність! — печально
додав т. Гловацький.

— Та ви вже так кріпко не сумуйте! — поспівчу-
вали ми директорів. — Воно таки справді самот-
ність, коли брати вашу роботу в порівнянні з роботою
всєї нашої промисловості й усього сільського госпо-
дарства. Проте, щоб не були вже ви, товаришу ди-
ректоре, таким самотнім, ми можемо рекомендувати
вам товаришів, які вітатимуть вас з Новим роком і
з новими успіхами, не глузуючи.

— А хіба є ще такі? — повеселішав дирек-
тор.

— Хоч і небагато, але, на жаль, є!

І порекомендували ми т. Гловацькому запросити на зустріч Нового року
своїх колег по харчовій промисловості: т. Хотянівську з Кіровоградської кон-
дитерської фабрики, т. Островського з Чортківської кондитерської фабрики...

— А хіба що?

— А «хіба те», що й їм теж слід дуже й дуже бажати нових успіхів у
виконанні виробничих планів!

— Ну, тоді вже веселіше! — посміхнувся т. Гловацький.

— А ви все-таки не радуйтеся, товаришу директоре, — сказали ми йому, —
а зберіться та такі по-серйозному побажайте один одному успіхів у Новому
році! Так і говоріть:

— Успіхів вам, товариші! Справжніх успіхів!

Отак, як ми оце говоримо всім, всім, всім, хто добре попрацював у мину-
лому році:

— З Новим вас роком, дорогі товариші! Нових вам успіхів!

НЕЗВИЧАЙНІ кригоди

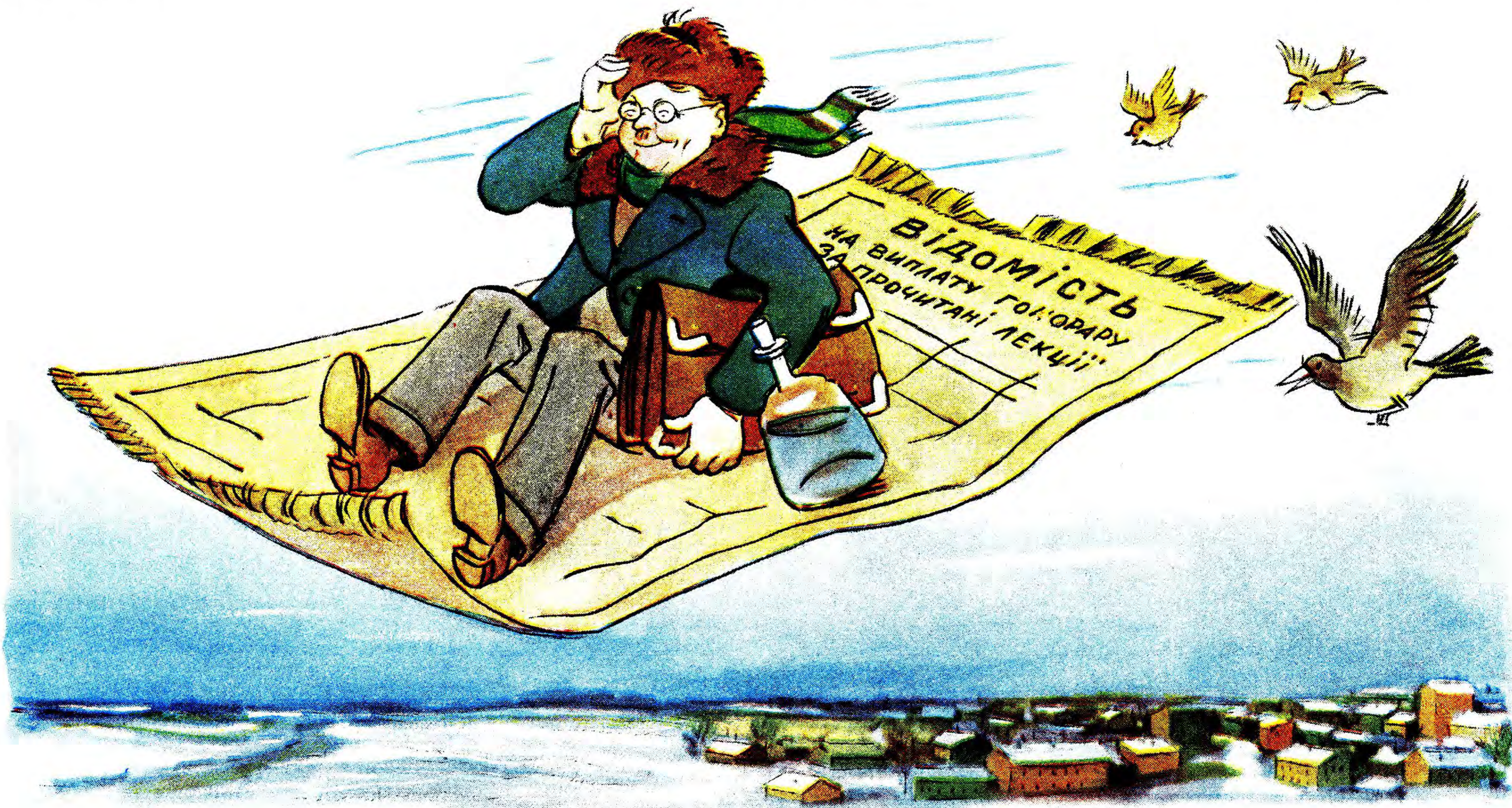
ЖЕРТВА НЕОБАЧНОСТІ. Згубив 11,000
карбованців Мурафський цукрозавод,
здавши Київському заводу «Головхарч-
маш» автовантажник для реконструкції
з двотранспортного на одностранспорт-
ний. Гроші Київський завод одержав,
а автовантажник повернув без всяких
змін, з побажанням в наступному році

бути більш обачними при здачі за-
мовлень.

РІДКІСНЕ ЯВИЩЕ. У Вільшанському
санаторії (Дергачівський район, Харків-
щина), завдяки невтомному піклуванню
головлікаря т. Стовбуненка, хворим бу-
ло показано кінофільм. Таке трапилося
вперше за п'ять місяців цього року.

СВІНЯЧИЙ БУНТ. У новорічну ніч ка-
бінетом керуючого Золотоніською рай-
конторою «Заготскот» т. Бородавки за-
володіли свині. Всі спроби виселити
тварин не мали успіху. Свині докумен-
тально довели своє право на користу-
вання кабінетом, тому що 6000 карбо-
ванців, витрачених на його ремонт, взя-
то з асигнувань на утеплення сви-
нарників.

Деякі лектори в погоні за довгим карбованцем читають по 4—5 лекцій на день. Наприклад, член Харківського відділення Товариства для поширення політичних та наукових знань т. Полфьоров примудрився за один день прочитати чотири лекції — у Харкові, Белгороді, Лозовій і Полтаві.

Калим-самольот.

ЗІПСОВАНИЙ ТОСТ

— Товариші, минув ще один рік,— піднявши келиха, починає начальник шахти № 100 тресту «Чистяківантрацит» Сергій Аркадійович Сергієвський.— Цей рік приніс чимало приємного. Взяти хоча б виконання плану...

— Сергію Аркадійовичу! — перериває його тихий, цілком тверезий голос.— Якщо вже згадувати приємне, то давайте краще про план промовчимо.

— Тобто, як промовчимо? Хіба не нас було премійовано за перевиконання плану?!

— Що було премійовано — це правда. А що перевиконували, то... пригадайте хоч би березень...

— Що ж, пригадую. У березні шахтоуправління одержало премію за виконання плану на 105,1 процента.

— А виконали на скільки?

— Хм... недоречно запитання. Однак в своєму товаристві можна бути відвертим. Виконали ми тоді план на 98,4 процента. Але ж хіба може одна, я сказав би, хмариночка затьмарити сонце...

— Хіба тільки одна, Сергію Аркадійовичу? — чується той же тихий голос.— Хіба ж наступного місяця не трапилось подібне? Пригадайте останній день квітня. Всі шахти зустрічали першотравневе свято надплановим вугіллям, а шахта № 100 і до плану не дотягла. Пам'ятаєте, що ви тоді зробили?

— Хм... Знову ж таки недоречно запитання. Але в своєму товаристві можу бути відвертим: того дня ми дописали 300 тонн антрациту — і трест знову відзначив нас...

— А пізніше, Сергію Аркадійовичу? — невгавав той же голос.— Хіба пізніше ви не вдавалися до таких же приписок, га? Премії ви ж і пізніше одержували. Чи варто про них тепер згадувати?..

— Товариші,— раптом сказав начальник шахти.— Я думаю, не варто на зустрічі Нового року говорити про минуле. Піднімо тост за нові успіхи у Новому році!

— За справжні успіхи! — додав той же голос.

Наступного ранку начальник шахти довго думав: «Чий же то був голос, що вчора мало не зіпсував зустрічі Нового року?»

Перебравши у пам'яті всіх присутніх на новорічному вечорі і ні на кому не зупинившись, т. Сергієвський догадався: це був голос сумління.

Догадався — і здивувався: як давно вже він не чув цього голосу!

С. РАЗІНКОВ.

Шахта № 100 тресту «Чистяківантрацит», Сталінська область.

ПОБАЖАННЯ Й ПРИВІТАННЯ

**БУДОВИ КОМУНІЗМУ
МАШИНІСТАМ КРОКУЮЧИХ ЕКСКАВАТОРІВ**

З новим кроком, товариші!

НОВОСЕЛАМ

Вітаємо новосіллям будинках і пишних і затишних!

КИЇВ. ФУТБОЛЬНІЙ КОМАНДИ «ДИНАМО»

Бажаємо в новому сезоні піднятися на-гора, як «Шахтар»!

Болільники.

МІНІСТЕРСТВУ КІНЕМАТОГРАФІЇ УРСР

«Розпочата робота над сценаріями «Металурги», «Композитор Лисенко», «Суворовці», «Студенти».

(«Літературна газета» за 30 березня 1950 року).

**Бажаєм Вам нових і сил, і духу
Та ще, як кажуть, ні пера,
ні пуху!..**

**Робота йде, як видно це у плані,—
Коли ж її побачим на екрані?
Іван ЦАРЕВИЧ.**

ДЕКОМУ З ПОЕТІВ

**Вельмишановний наш поете,
Згадайте мудрість Магомета:
Коли Донбас
Не йде до вас,
То ви відправтесь
На Донбас!**

**КЕРІВНИКАМ
ДЕРЖЛІТВИДАВУ**

**Робота ваша — жвава та швидка!
Бажаєм вам прискорить її вдвічі,
Щоб мали ми ХХ том Франка
Хоч в ХХІ сторіччі!
ПЕРЕДПЛАТНИКИ.**

**ЗАСТУПНИКОВІ ГОЛОВИ ОБЛПРОМРАДИ
С. З. ІЦКОВИЧУ м. УЖГОРОД**

Бажаємо вам у Новому 1952 році оволодіти умінням відрізнити особисту кишеню від кооперативної. Це допоможе вам і вашій родині проводити сімейну оздоровчу кампанію за власний рахунок, а не за рахунок Хустівської артілі «Радянська Верховина», як це було в минулому році!

Вінегрет з перцем

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

БЕЗ ДЕСЯТИ ДВАНАДЦЯТЬ

Мал. БЕ-ША

Начальник шляхового відділу.— Бодай ти був провалився... трохи пізніше! Пропала моя новорічна вечірка.

Дід Мороз.— Як поживаєш?
Дід Рекорд.— Погано. Не б'ють!

СЛИЗЬКОЯЗИКА

Мал. С. САМУМА

— Звідки в мене ці відомості? Та хіба я перший рік працюю над таємними матеріалами?
— А скільки ж вам років?
— Е, це — таємниця.

КОМУ ЩО...

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Вип'ємо за відсутність дробу в мисливських крамницях!

**Репортаж
ПЕРЦЯ**

От-от, мої друзі, дванадцять годин!
Привіт Вам сердечний! Низенький поклін!
До того, як сядем за довгі столи,
Як дружно гукнем: «Здоровенькі були!» —
Ще глянем на «справи» в ворожому стані
І давайте разом... поговорим «о дряни».
А «дряні» тії ще чимало по світу.
Її носії — палії з Уолл-стріту,
Що лізуть із шкури сьогодні вони,
Бо сильно напала сверблячка війни.
Як кістка у горло, як ніж їм у бік —
Наш мирний, новий, наступаючий рік.

Іх казять той факт, що трудящі — за мир,
Що нині до нас — їхні думи, їх зір,
Що перцю все дужче дають паліям

Нездолані Бірма, Корея, В'єтнам,
Що пруть їх з Ірану, з Єгипту їх пруть,
Що крах неминучий — хоч верть, а хоч
круть.
І крах наступає — хоч круть, а хоч верть.
Над світом трухлявим вже дихає смерть!
Для Трумена-ката минувся той час,
Коли він, як пугалом, бомбою тряс.
Минувся! Настав «монопольці» кінець,
Бо має ті бомби народ наш творець,
Та ще й «різних видів»!.. Гляди, бузувір!
В нас є кому! Є чим відстояти мир!
...У творчості, розквіті — миру оплот —
Стріча Новий рік наш радянський народ.

Б'є вже дванадцять на вежі Кремля.
Привіт тобі, рідна Радянська Земля!
Сідайте до столу! Чи всі налили?
За труд і за мир! Здоровенькі були!

Репортаж ПЕРЦЯ вів
Степан ОЛІЙНИК

Почта

Перець

ТРИ БАЖАННЯ

П'ятсот робітників криворізьких заводів і радгоспу «Слов'янський», що проживають у селі Олександрівці, ходять на роботу через селище Черкаське. На шляху до селища нам щодня доводиться форсувати річку Сухий Торець. Від мостів тут залишилася одна тільки кладка, на яку не кожен ризикне ступити.

Зустрічаючи Новий рік, ми б хотіли висловити такі три бажання:

1) Щоб у Новому, 1952 році ми могли переходити Сухий Торець по новому мосту. 2) Щоб цього забажав і голова Черкаської селищної Ради т. Бережний. 3) Щоб для будівництва моста були використані не постанови селищної Ради про міст, яких тут, починаючи з 1947 року, набралася добра гора, а справжній будівельний матеріал.

Від імені робітників:

Є. КОЛОМОЙЦЕВА (депутат селищної Ради),
ГРІДІНА, БОНДАРЕНКО, ПИРОЖКОВ та ін.
Сталінська область.

НОВОРІЧНА ПОДЯКА

Дорогий Перче! Дозволь висловити на твоїх сторінках нашу щирішу подяку директорові Львівської кондитерської фабрики «Більшовик» Євгенові Петровичу Токмакову.

Ми зворушені його чудовим новорічним подарунком. Надіслані ним у м. Станіслав десять тонн цукерок «Фруктова ягода» наші діти не поїдять і за десять років, бо цукерки перетворилися в клейку масу, яка наглухо склеює щелепи.

БАТЬКИ.

м. Станіслав.

ЛИСТ ПРО ТОНКИЙ ЛИСТ

Шановний Перче! Надрукуй на своїх сторінках наш лист про тонкий лист.

Стан № 10 металургійного заводу ім. Петровського випускає тонкий лист. Протягом року тут випускали листа другого сорту не більше 9 проц., а браку було не більше 1 проц. А за останні місяці року начальник цеху т. Малий, його заступник т. Куприков і старший майстер т. Азаров спільними зусиллями добилися того, що листа другого сорту почали випускати більше 20 проц., а бракованого 3,5 проц.

Контролери відділу технічного контролю кажуть: «Брак іде! Невже не бачите?» — «Не моє діло, — відповідає їм майстер зміни. — Ідіть до старшого майстра». А старший майстер в свою чергу: «Ідіть до заступника начальника цеху». Заступник те ж саме співає: «Ідіть до начальника цеху».

А другосортний та бракований лист тим часом іде собі та йде.

І. ПЕТРЕНКО.
Л. ДНІПРОВСЬКИЙ.

м. Дніпропетровськ.

ВОГНЕТРИВКИЙ ФАСОН

За нарядом «Головоогнетривзбуду», паровозоремонтний завод ім. Шевченка, Одеської залізниці, мав одержати у I кварталі 1951 року вогнетривку цеглу.

— А я в I кварталі цегли вам не дам, — заявив керуючий Українським відділенням «Вогнетривзбуду» т. Грот. — Одержите в II кварталі.

У другому — так у другому.

— Хто сказав у другому? — здивувався т. Грот. — Раніш III кварталі й не думайте!

— Давайте хоч у третьому? — погодились ми.

— Але в мене вогнетривкої цегли класу «А» немає. Можу дати в IV кварталі цеглу класу «Б».

— Давайте хоч «Б», тільки давайте. Нам без цегли просто біда!

Підождав т. Грот до кінця IV кварталу, а тоді й відповів:

— Замовлення заводу в IV кварталі цього року виконати неможливо, бо технологічний процес виготовлення фасонної цегли триває 1—1,5 місяця.

Ні, Перче, такого фасонного бюрократа, як т. Грот, ми просто боїмося вітати з Новим роком. Він ще скаже, щоб ми прийшли до нього з привітанням у 1953 році. Хай його вже краще Міністерство держконтролю привітає!

Працівники заводської ТЕЦ:
ГРИГОРЕНКО, ДАУСОН, ЧЕПУРНИЙ, КУКАРКІН.

ДЕ ЛІС?

Дядю Перчику! Хочемо тебе попередити: не замовляй новорічної ялинки в Житомирському відділі Укрлісозбуду, бо одержиши її десь аж на Травневі свята, а то й на Жовтневі!.. Чесне піонерське! А як не віриш, спитай хоч би й самого начальника відділу т. Лихоліта: в яких бюрократичних хащах застряло 30 кубометрів лісу, виділеного для ремонту нашого дитбудинку?

ВИХОВАНЦІ ПЛИСЕЦЬКОГО ДИТБУДИНКУ.

Ст. Васильків-1,
Київської області.

ДАЙТЕ КОНСУЛЬТАЦІЮ

Дозволь, товаришу Перче, задати тобі кілька запитань.

Перше: що таке фізкультура та спорт?

Друге: що таке стадіон?

Третє: що це за штука — клуб?

Відповідь на всі ці запитання направляй на адресу:

Ровенська область,

м. Рокитне,

директорові склозаводу

Векшину Костянтиніві Григоровичу.

Хай хоч у Новому році збагатиться цими елементарними знаннями пам'ять нашого директора, який в минулому році про перше — не дбав, на друге — не заглядав, у третьому — ніколи не бував.

ГРУПА МОЛОДИХ РОБІТНИКІВ.

ПЕРЕЦЬ ДОПОМІГ

У № 19, в розділі «Виставка ширнетреба», ПЕРЕЦЬ опублікував замітку «Ой, не спиться, не лежить...». Директор заводу ім. Хворостіна (Одеса т. Кузнецов повідомив, що питання про поліпшення якості продукції заводу обговорено на відкритих зборах парт-організації та на виробничо-технічній нараді. На винних у випуску недоброякісної продукції накладено адміністративні стягнення.

* * *

До ПЕРЦЯ надійшов лист про те, що директор радгоспу «Іванівка» (Запорізька область) т. Кива з шкурницькою метою приховував факт загибелі радгоспних порослят. Перевіряючи листа, Кам'янсько-Дніпровський райком партії виявив ще ряд неподобств. Райком КП(б) України наклав на т. Киву партійне стягнення та зняв його з посади директора радгоспу.

* * *

Голова Новоградського виконкому райради (Кіровоградська область) т. Кульчицький грубо по-

рушував Статут сільськогосподарської артлі. Колгоспники повідомили про це ПЕРЦЕВІ. Після ґрунтовного розслідування матеріалів, які цілком підтвердилися, Кульчицького виключено з партії і знято з посади голови райвиконкому.

* * *

ПЕРЕЦЬ одержав листа про те, що перший секретар Кагановичського райкому ЛКСМУ м. Києва т. Кучмієнко не впорується з дорученою роботою, затискує критику, непристойно поводиться. Як повідомив Київський міськомкомсомолу, Л. М. Кучмієнко знято з роботи.

* * *

До ПЕРЦЯ надійшли матеріали про самовільне підвищення цін на товари у крамниці № 2 Велико-Олександрівського споживчого товариства. Розглянувши справу, народний суд Казанківського району (Миколаївська область) засудив завідувачку крамницею Коваль П. Л. до 5 років позбавлення волі.

Редактор Ф. МАКІВЧУК. РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Остап ВИШНЯ, О. КОЗЮРЕНКО, О. МИХАЛЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК.

Видавництво ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Адреса редакції: Київ, Коцюбинського, 7. Тел. 5-92-77, 5-30-31. Передплатна ціна 2 крб. на місяць.

Журнал «Перець» № 24(227) (на українському мові).

Підписано до друку 11.XII 1951 р.

Формат 70×105 см. 1,5 друк. арк.

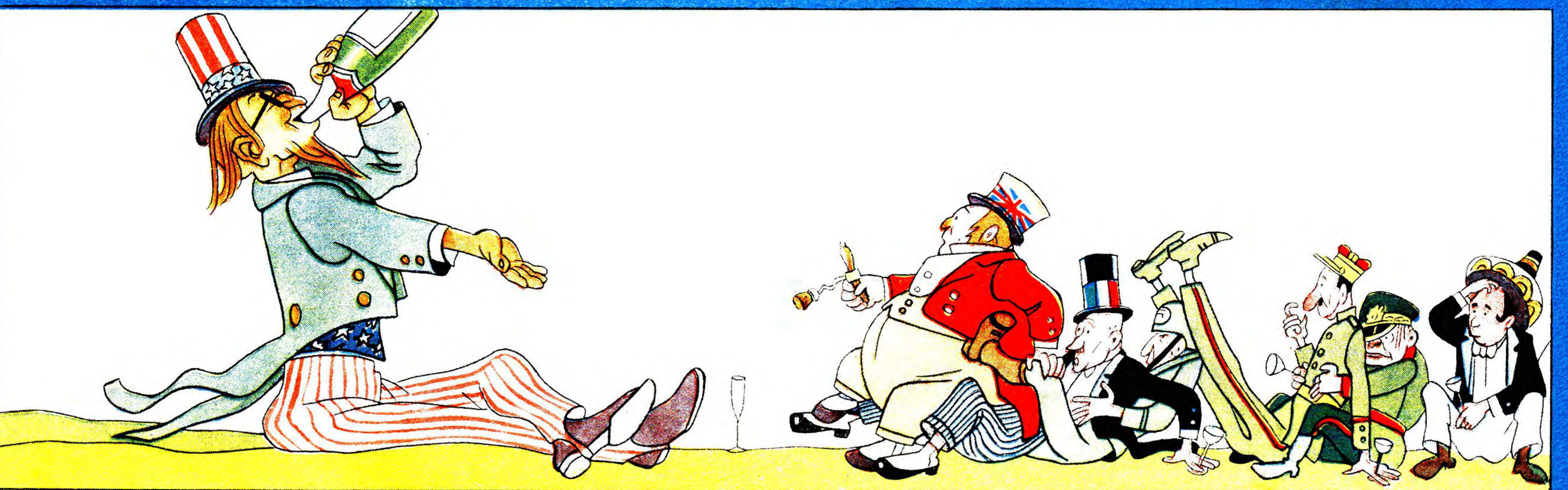
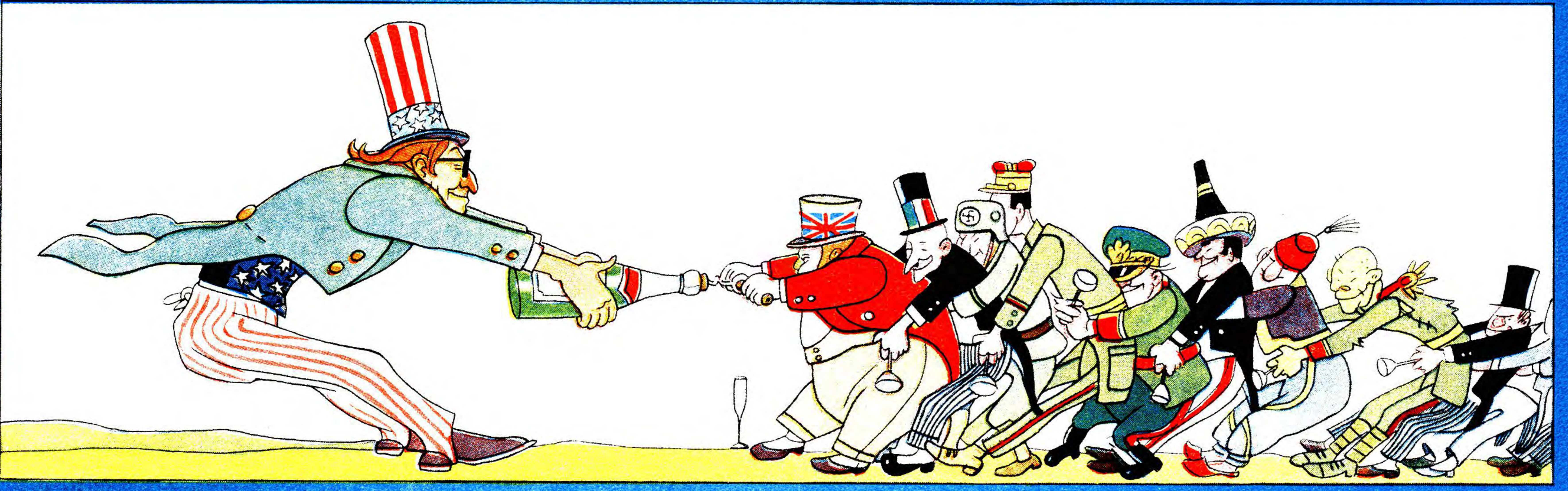
БФ 04969.

Друкарня видавництва ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Київ, Прозорівська, 59.

Зам. 4341. Тираж 100.000 прим.

САМ П'Є, САМ ГУЛЯЄ,
або

Мал. В. ГРИГОР'ЄВА

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ УЧАСНИКАМИ
ПІВНІЧНО-АТЛАНТИЧНОГО БЛОКУ